

דרדר הקורים *Centaurea procurrrens* - פורח עכשיו

במישור החוף (מאי 2015)

כתב: אבי שמידע

בחודש מאי משתלט על כתמי החמרה החולית בכל אזור מישור החוף צמח קוצני הדוקר את המטיילים אך מושך אליו מאוד את דבורת הדבש. זהו **דרדר הקורים** *Centaurea procurrrens* בעל הפרחים הצהובים, קוצי תפרחת חדים וקוצניים אך עלים רכים חסרי קומים. הצמח אנדמי בעולם רק לאזורי החמרה חולית והכורכר במישור החוף במזרח הים התיכון מדרום בירות ועד רפיח בדרום. הוא דומה מאוד ל**דרדר קרומי** ול**דרדר מצוי** אך בין הקוצים של קרקפות התפרחת שזורות שערות לבנות משיניות דמויות קורים, ומכאן שמו. לרוב האזרחים והטיילים מהווה **דרדר הקורים** מפגע. קשה ללכת ולחצות את שטחי הבור במישור החוף באביב המאוחר מפעת קוציו. אך בשנים האחרונות מתברר כי דרדר הקורים הוא צמח דבש מצוין - דבורי הדבש נמשכות אליו בהעדפה ראשונה ושם הן אוספות גם אבקת פרחים וגם צוף בעונת הקיץ המוקדם, כאשר הפריחה בארצנו דלילה. במעונות מופרעים ולחים נמשכת הפריחה עד שלהי הקיץ והדבוראים משאירים בשטחי דרדר אלה את כוורתיהם ונהנים מתנובת הדרדר.

דרדר הקורים. מימין: צילם ליאור אלמגור ©. משמאל: צילמה ערגה אלוני ©

תיאור

צמח עשבוני רב-שנתי מסועף וסבוכ המסתעף מבסיסו לענפים מלוכסנים שאורכם 40-80 ס"מ. חובבים מכנים צמחים קוצניים שונים ממשפחת המורכבים בשם "דרדר" אולם נוכל

להבחין מהם את מיני הסוג דרדר לפי עליהם שאינם קוצניים ובחפי התפרחת הנושאים קוצים קצרים או ארוכים. בשאר הסוגים הקוצניים הקרובים והדומים לדרדר גם העלים וגם והתפרחות קוצניים. עלי הבסיס שסועים, העלים המלווים את גבעולי דרדר הקורים מאורכים ומשוננים גלוניים ועל גבם פזורות כקורים שערות מוכיות. הקרקפות מכוסות שער צמיר (ומכאן תואר המין בעברית). ארכן המלא כ 2 ס"מ. עלי המעטפת בעלי קוץ ראשי ארוך וחד שבבסיסו 1-2 זוגות של קוצים זעירים. הפרחים צהובים. הזירעונים חלקים, בראשם ציצית [או זיפים] מוקשים. פורח מאפריל עד יולי.

דרדר הקורים הינו מין אנדמי למישור החוף מאזור דרום לבנון ועד צפון סיני, שולט בשדות חול-חמרה מיוצבים, בונה חברה פוסט-סיגטלית (שדות בור ושדות נטושים). מהווה מרכיב ראשי בחברת **חילף החולות ודרדר הקורים**.

משערים כי זה מין צעיר שנוצר בסוף הרבעון, עם התהוות שפלת החוף, מהדרדר המצוי (המין הנפוץ באזור הים-תיכוני בארץ) והוא מין ויקרי המחליף אותו בבית הגידול החופי. זהו מין חדש באבולוציה, אשר נוצר זה עתה (ביחידות זמן גיאולוגיות) יחד עם בתי הגידול החוליים החדשים של מישור החוף.

דרדר הקורים. צילמה: ערגה אלוני ©

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: שמידע א 2015 דרדר הקורים *Centaurea procurrentes* - פורח עכשיו במישור החוף (מאי 2015), "פורחים עכשיו", כתב-עת "כלנית" מספר 2.

<https://www.kalanit.org.il/centaurea-procurrentes-05-2015>